

**ПАРАДИГМА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 193 «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»**

**КОЛОСЮК А.А., КОНСТАНТИНОВА О.В., КОЛИХАНІН С.П.,
ПРИСАДА М.В.**

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Стрімкий розвиток науки, техніки і технологій ставить перед системою вищої освіти відповідні виклики щодо підготовки фахівців, адаптованих до вимог ринку праці. Парадигма вирішення такого завдання (традиція, концепція, генеральна ідея тощо), як мінімум має базуватися на якісному складі професорсько-викладацького колективу ВНЗ, спроможного забезпечити відповідне адаптування галузевих освітніх програм для вирішення як поточних, так і оглядових праксеологічних проблем. Механізмом такого адаптування є своєчасне та виважене введення нових освітніх програм, а також коригування навчальних дисциплін та їх освітніх компонент – у поточних.

Оскільки, сучасний ринок праці в цілому вимагає від здобувача вищої освіти збільшеного обсягу знань, умінь та навичок, а з іншого у освітній системі спостерігається тенденція скорочення термінів навчання та переходу до дистанційних форм викладання навчального матеріалу, одним із шляхів вирішення означеного протиріччя є підвищення ефективності навчального процесу. При цьому раптові каталектичні зміни буття, пов'язані із введенням в Україні з початку 2022р. військового стану тільки прискорили потреб у вирішенні означеного завдання.

Одним із перевірених Кафедрою на практиці шляхів якісної підготовки адаптованих до вимог ринку праці фахівців є дотримання ідеології викладання навчального матеріалу, за якою новий матеріал наскрізно і послідовно ґрунтується на знаннях, уміннях та навичках, попередніх навчальних дисциплін в рамках як окремої освітньої програми, так і в рамках спеціальності.

Відповідно до наведеної вище ідеології професорсько-викладацьким колективом кафедри геодезії та землеустрою ОДАБА (далі – Кафедра) планомірно продовжуються заходи в рамках розробленої та схваленої Методичною радою академії «Концепції навчального процесу кафедри» (далі – Концепція) наприкінці 2014 р. До 2022-23 н.р. Кафедрою забезпечувалося підтримання у актуальному стані трьох ОПП, а саме: «Геодезія та землеустрій» для 1-го бакалаврського рівня освіти (гарант: доц. Константинова О.В.), «Землеустрій та кадастр» (гарант: проф. Калина Т.Є.) та «Геодезія» (гарант: проф. Стадінков В.В.) – для 2-го (магістерського) рівня освіти спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». В рамках зазначеної Концепції з 2022-23 н.р.

керівництвом академії запроваджено освітньо-професійну програму для студентів 2-го (магістерського) освітнього рівня «Геоінформаційні системи та технології» (гарант: проф. Стадінков В.В).

Наразі робочими групами під керівництвом гарантів зазначених вище ОПП проводиться планомірне адаптування змістовного складу низки освітньо-професійних програм Кафедри до поточних викликів ринку праці.

Робочі групи відслідковують, пропонують та впроваджують заходи із забезпечення комплексного підходу до вивчення навчальних дисциплін як власних ОПП, так і ОПП в межах спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Мова йде про цілеспрямоване впровадження практики викладання, за якою вивчення предмета будь-якої навчальної дисципліни (чи то обов'язкової або вибіркової) не обмежується лише виконанням внутрішнього обсягу завдань такої навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом (складанням курсового проекту або курсової роботи, розрахунково-графічної роботи, задачею заліку чи іспиту тощо).

Зазначені розробки проводяться Кафедрою в рамках процесу орієнтованого на формування такої моделі навчання, за якої ключові знання, уміння та навички, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, спрямовані на задоволення його власних потреб і забезпечують його затребуваність на ринку праці та високу здатність до працевлаштування.

Так, наприклад, при проведенні лабораторних робіт із дисципліни «Вища геодезія» ОПП «Геодезія та землеустрій» першого (бакалаврського) освітнього рівня, методологічно прямо не пов'язаної з попередніми і наступними дисциплінами навчального циклу, здобувач вищої освіти вирішує абстрактні задачі визначення довжини дуги меридіана і паралелі, перетворення геодезичних координат в прямокутні, перетворення координат в суміжну координатну зону. Крім того, робочою програмою навчальної дисципліни передбачено виконання розрахунково-графічної роботи, яка включає і ряд інших завдань. У результаті такого підходу обсяг навчальної дисципліни формально виглядає викладеним, а програма виконаною. Разом із тим, аналіз практичної діяльності молодих фахівців, при замкнутому (вирваному з контексту галузі) вивченні означеної навчальної дисципліни виявляє відсутність стійких знань і умінь у таких фахівців на реальному виробництві.

З метою підвищення ефективності навчання основам вищої геодезії в рамках комплексного підходу до вивчення галузевих проблем в робочій програмі навчальної дисципліни «Вища геодезія» Кафедрою запропоновано студенту виконати індивідуальне завдання, із зазначенням номенклатури карти М 1:100 000. Від студента вимагається розрахувати і викреслити математичну основу карти. Означений методичний прийом змушує студента, насамперед, згадати тему «Розграфка і номенклатура топографічних карт» попереднього

курсу навчальної дисципліни «Геодезія». Відновлені знання того, що рамками карт є відрізки меридіанів і паралелей, а також системи поділу земної поверхні на аркуші карт заданого масштабу дозволять студенту самостійно обрахувати геодезичні координати кутів трапеції, які є вихідними даними для обчислення розмірів трапеції (довжин дуг меридіанів і паралелей), а так само прямокутних координат кутів трапеції. Рамка і координатна сітка – є елементами математичної основи карти, тому обчислення і креслення названих елементів пов’язує дисципліну «Вища геодезія» із подальшою навчальною дисципліною «Картографія».

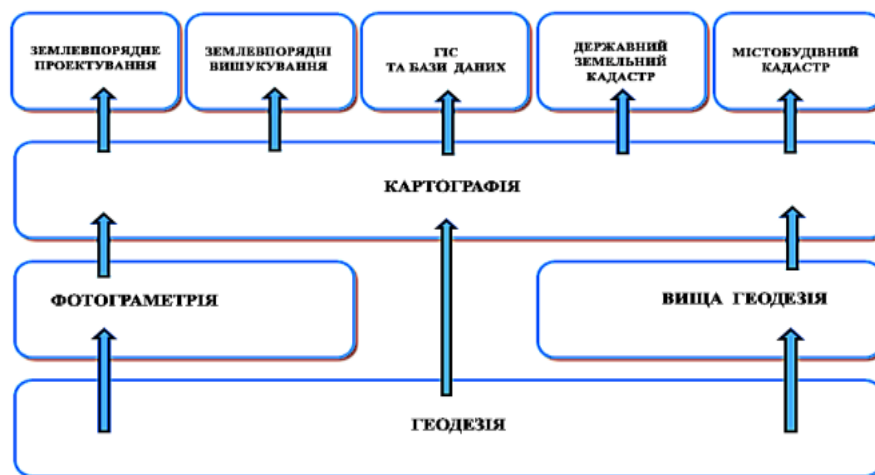

Рисунок 1. Фрагмент схеми прямих зв'язків навчальних дисциплін Кафедри

На рис. 1 відображено фрагмент UML-моделі прямих зв'язків між певною групою навчальних дисциплін Кафедри ОПП «Геодезія та землеустрій» першого (бакалаврського) освітнього рівня. Даний фрагмент відображає послідовні прямі зв'язки застосування студентом базових знань і умінь, отриманих при вивченні дисципліни «Геодезія». Як вбачається із рис.1 комплексний підхід до вивчення галузевих навчальних дисциплін (Містобудівний кадастр, Земельний кадастр, Землевпорядні вишукування, Землевпорядне проектування, ГІС та бази даних) передбачає використання студентом знань і умінь студента отриманих при вивченні базових навчальних дисциплін (Геодезія, Вища геодезія, Фотограмметрія та Картографія), що автоматично забезпечує відповідні зворотні зв'язки між навчальними дисциплінами.

Слід зазначити, що всі наступні навчальні дисципліни першого «бакалаврського» і другого «магістерського» рівнів освіти (лабораторні, практичні, самостійні заняття, розрахунково-графічні, курсові роботи і проекти), а також випускові кваліфікаційні роботи спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» вимагають вихідного індивідуального інформаційно-картографічного і геодезичного матеріалу, наявність якого при дотриманні означеної методології автоматично забезпечується персональними напрацюваннями здобувача вищої освіти за весь період набуття освіти.